

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

**PRIJEDLOG
(po hitnom postupku)**

**ZAKON
O FONDU SOLIDARNOSTI REPUBLIKE SRPSKE**

Banja Luka, septembar 2023. godine

PRIJEDLOG
(po hitnom postupku)

ZAKON
O FONDU SOLIDARNOSTI REPUBLIKE SRPSKE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se pružanje pomoći u Republici Srpskoj, osnivanje, djelatnost i organizacija Fonda solidarnosti Republike Srpske, način prikupljanja, upravljanja i raspolaganja sredstvima za pružanje pomoći, postupak dodjele sredstava, izvještavanje i nadzor nad prikupljanjem, dodjelom, odnosno raspoređivanjem sredstava za pružanje pomoći.

Član 2.

Cilj ovog zakona je pružanje pomoći na načelima solidarnosti usljed elementarnih nepogoda, prirodnih, tehničko-tehnoloških i ekoloških katastrofa, zarazne bolesti ljudi i životinja, ozbiljnih poremećaja na tržištu i svih drugih nepredviđenih događaja čije nastupanje, kao i posljedice se ne mogu predvidjeti.

Član 3.

Načelo solidarnosti, u smislu ovog zakona, podrazumijeva poseban odnos Republike Srpske prema privrednom i građanskom sektoru zasnovan na pružanju pomoći, s ciljem bržeg saniranja nastalih posljedica.

Član 4.

Na postupke propisane ovim zakonom primjenjuje se propis kojim se uređuje opšti upravni postupak, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 5.

- (1) Ovim zakonom osniva se Fond solidarnosti Republike Srpske (u daljem tekstu: Fond solidarnosti).
- (2) Osnivač Fonda solidarnosti je Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada).
- (3) Fond solidarnosti ima svojstvo pravnog lica sa javnim ovlašćenjima.
- (4) Vlada imenuje koordinatora Fonda solidarnosti iz reda zaposlenih u Vladi, kao lice ovlašćeno za zastupanje i predstavljanje Fonda solidarnosti.
- (5) Fond solidarnosti ima račun otvoren kod poslovne banke.
- (6) Fond solidarnosti ima pečat i druga obilježja, u skladu sa zakonom.
- (7) Sjedište Fonda solidarnosti je u Banjoj Luci.

Član 6.

(1) Vlada imenuje Upravni odbor Fonda solidarnosti (u daljem tekstu: Upravni odbor).

(2) Upravni odbor ima sedam članova.

(3) Upravni odbor donosi statut, koji se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

(4) Upravni odbor ima zadatak da:

1) dostavlja godišnji izvještaj o praćenju utroška sredstava Fonda solidarnosti Vladi na usvajanje,

2) blagovremeno informiše Vladu o nepravilnostima uočenim u postupku odobravanja sredstava Fonda solidarnosti i predlaže načine njihovog prevazilaženja,

3) aktivno učestvuje u kreiranju mjera i aktivnosti kojima je cilj obezbjeđenje sredstava za rad Fonda solidarnosti,

4) usvaja Poslovnik o radu Fonda solidarnosti,

5) donosi druga opšta akta kojima se uređuje način rada, kao i druga pitanja od značaja za rad Fonda solidarnosti.

(5) Administrativno-tehničke poslove za potrebe Fonda solidarnosti i Upravnog odbora obavlja koordinator Fonda solidarnosti, u saradnji sa republičkim organima uprave i stručnim službama Vlade.

(6) Sredstva za troškove administrativnih, tehničkih i operativnih poslova Fonda solidarnosti obezbjeđuju se u budžetu Republike Srpske.

(7) Članovi Upravnog odbora za svoj rad ne primaju naknadu.

Član 7.

(1) Korisnici sredstava Fonda solidarnosti, u smislu ovog zakona, jesu:

1) fizička lica (građani),

2) preduzetnici,

3) privredna društva,

4) ostala pravna lica (javne ustanove, udruženja, fondovi, fondacije i slično),

5) institucije Republike Srpske.

(2) Izuzetno, korisnici sredstava pod posebnim uslovima propisanim ovim zakonom mogu biti i jedinice lokalne samouprave.

Član 8.

(1) Sredstva za pružanje pomoći radi realizacije cilja iz člana 2. ovog zakona obezbjeđuju se iz:

1) budžetskih sredstava Republike Srpske,

2) domaćih i inostranih zajmova ili kredita,

3) domaćih i inostranih donacija,

4) prihoda od igara na sreću,

5) sredstava ostvarenih prodajom imovine stečene izvršenjem krivičnih djela,

6) posebnog doprinosa za solidarnost, u skladu sa posebnim propisom i

7) drugih sredstava, u skladu sa posebnim propisima.

(2) Sredstva za pružanje pomoći (u daljem tekstu: sredstva) uplaćuju se na račun Fonda solidarnosti.

Član 9.

(1) Sredstva se dodjeljuju za naknadu štete i pružanje direktne podrške korisnicima sredstava.

(2) Štetom, u smislu ovog zakona, smatra se materijalna šteta na pokretnoj i nepokretnoj imovini, kao i finansijski gubitak izazvan okolnostima iz člana 2. ovog zakona.

(3) Direktnom podrškom smatraju se mjere finansijske i nefinansijske pomoći korisnicima sredstava radi ostvarenja cilja iz člana 2. ovog zakona.

(4) Upravni odbor, u zavisnosti od raspoloživih sredstava Fonda solidarnosti u tekućoj godini, donosi odluku o vrstama šteta koje se nadoknađuju i direktne podrške koja se isplaćuju korisnicima sredstava u slučaju nastupanja okolnosti iz člana 2. ovog člana.

Član 10.

(1) Pravo na naknadu štete imaju fizička lica (građani), preduzetnici, privredna društva i ostala pravna lica.

(2) Za ostvarivanje prava na naknadu štete fizička lica dužna su ispuniti opšte uslove, i to:

1) da su državljani Republike Srpske i

2) da obezbijede dokaz o pravnom osnovu korišćenja oštećene pokretne i nepokretne imovine na teritoriji Republike Srpske.

(3) Za ostvarivanje prava na naknadu štete preduzetnici, privredna društva, te ostala pravna lica dužni su ispuniti opšte uslove, i to:

1) da imaju registrovano sjedište u Republici Srpskoj i

2) da obezbijede dokaz o pravnom osnovu korišćenja oštećene pokretne i nepokretne imovine na teritoriji Republike Srpske.

(4) Pored opštih uslova propisanih st. 2. i 3. ovog člana, u zavisnosti od vrste nastale štete, mogu se propisati i posebni uslovi, a koji se odnose na mjesto prebivališta i sjedišta, metodologiju utvrđivanja finansijskog gubitka, osiguranja imovine, broj radnika, plaćanje poreskih obaveza, a koji se, u zavisnosti od realizacije cilja iz člana 2. ovog zakona, posebno razrađuju uredbom koju donosi Vlada.

(5) Na prijedlog resornog ministarstva prema oblasti u kojoj je šteta nastala (u daljem tekstu: resorno ministarstvo), u zavisnosti od procjene i nastupajućih okolnosti iz člana 2. ovog zakona, Vlada donosi uredbu kojom se uređuju vrste nastale štete, posebni uslovi za ostvarivanje prava na naknadu štete, način i postupak utvrđivanja nastale štete, oblik i sadržaj izvještaja o utrošku sredstava sa prilogima, te metodologija isplate štete.

Član 11.

(1) Štetu utvrđuje resorno ministarstvo.

(2) U postupku utvrđivanja štete institucije Republike Srpske dužne su saradivati sa resornim ministarstvom.

(3) Resorno ministarstvo priprema prijedlog odluke o dodjeli sredstava sa listom korisnika sredstava kod kojih je utvrđena šteta, a koju dostavlja, putem koordinатора Fonda solidarnosti, Upravnom odboru na konačno odlučivanje.

(4) Upravni odbor donosi odluku kojom utvrđuje ukupan iznos odobrenih sredstava za naknadu štete.

(5) Na osnovu odluke iz stava 4. ovog člana resorni ministar donosi rješenje o naknadi štete korisniku sredstava.

(6) Rješenje ministra je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

(7) Visina sredstava za naknadu štete odobrena rješenjem ministra iz stava 5. ovog člana iznosi najviše do 70% utvrđene štete i zavisi od raspoloživih sredstava Fonda solidarnosti u tekućoj godini.

Član 12.

(1) Pravo na sredstva direktne podrške imaju:

1) institucije Republike Srpske za pokriće troškova sprovođenja mjera prevencije prema posebnim propisima, s ciljem sprečavanja ili saniranja štetnih posljedica nastalih usljed okolnosti iz člana 2. ovog zakona,

2) fizička lica (građani), preduzetnici, privredna društva i ostala pravna lica za pokriće troškova zbog poremećaja na tržištu, inflacije, nedostatka životnih namirnica, sirovina, repromaterijala i energenata i slično,

3) angažovana lica koja su obavljala poslove pod posebno otežanim uslovima zbog okolnosti iz člana 2. ovog zakona,

4) pravna lica (javne ustanove, udruženja, fondovi, fondacije i slično) za pojedinačne korisnike u stanju socijalne potrebe i građani koji se nalaze u stanju socijalne potrebe radi prevazilaženja situacija nastalih usljed okolnosti iz člana 2. ovog zakona.

(2) Izuzetno, jedinica lokalne samouprave može biti korisnik sredstava direktne podrške ako ne raspolaže sredstvima neophodnim za hitne intervencije usljed nastupajućih okolnosti iz člana 2. ovog zakona, i to za zbrinjavanje ugroženih, nastradalih i evakuisanih lica, pružanje hitnog smještaja, zdravstvene zaštite, kao i za nabavku namirnica, odjeće, vode za piće, lijekova i drugih potreba.

(3) Za ostvarivanje prava iz stava 1. ovog člana jedinica lokalne samouprave podnosi resornom ministarstvu zahtjev za direktnu podršku.

(4) Resorno ministarstvo, nakon procjene opravdanosti zahtjeva iz stava 3. ovog člana, priprema prijedlog odluke o dodjeli sredstava i dostavlja je, putem koordinатора Fonda solidarnosti, Upravnom odboru na konačno odlučivanje.

(5) Upravni odbor donosi odluku kojom utvrđuje ukupan iznos odobrenih sredstava direktne podrške.

(6) Na osnovu odluke iz stava 5. ovog člana, resorni ministar donosi rješenje o dodjeli sredstava direktne podrške korisniku sredstava.

(7) Rješenja ministra je konačno i protiv njega može se tužbom pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

(8) Na prijedlog resornog ministarstva, u zavisnosti od procjene i nastupajućih okolnosti iz člana 2. ovog zakona, Vlada donosi uredbu kojom se uređuju vrsta direktne podrške, sadržaj i obrazac zahtjeva i izvještaja o utrošku sredstava sa priložima, te način i postupak dodjele sredstava direktne podrške.

Član 13.

(1) Resorna ministarstva vode evidenciju korisnika sredstava.

(2) Korisnik sredstava dužan je resornom ministarstvu dostaviti uredan i kompletan izvještaj o utrošku sredstava ako je odlukom iz člana 11. stav 4. i člana 12. stav 5. ovog zakona, a u zavisnosti od vrste štete i direktne podrške, utvrđena obaveza njegovog dostavljanja.

(3) Uz izvještaj o utrošku sredstava dostavljaju se dokazi o izvršenim plaćanjima, sa odgovarajućim računima.

(4) Resorno ministarstvo utvrđuje urednost i kompletnost pojedinačnog, odnosno zbirnog izvještaja.

(5) Ako se u postupku iz stava 3. ovog člana utvrdi da korisnik sredstava, nakon opomene, nije dostavio uredan i kompletan izvještaj, u koordinaciji sa Pravobranilaštvom Republike Srpske, pred nadležnim sudom pokreće se postupak za povrat nenamjenski utrošenih sredstava.

Član 14.

(1) Na osnovu pojedinačnog, odnosno zbirnog izvještaja iz člana 13. stav 4. ovog zakona, koordinator Fonda solidarnosti sačinjava godišnji izvještaj o radu Fonda solidarnosti i dostavlja ga Upravnom odboru.

(2) Upravni odbor podnosi Vladi godišnji izvještaj o radu, i to najkasnije do 31. marta naredne godine za prethodnu godinu.

Član 15.

Fond solidarnosti, stupanjem na snagu ovog zakona, preuzima sva prava i obaveze Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske i Kompenzacionog fonda Republike Srpske.

Član 16.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe Uredba sa zakonskom snagom o Fondu solidarnosti za obnovu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 37/20, 53/20 i 90/21) i Uredba sa zakonskom snagom o Kompenzacionom fondu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 46/20, 53/20 i 90/21).

Član 17.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Datum:

Nenad Stevandić

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O FONDU SOLIDARNOSTI REPUBLIKE SRPSKE

(po hitnom postupku)

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan u Amandmanu XXXII na član 68. t. 6, 8. i 18. Ustava Republike Srpske, prema kojima Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, osnovne ciljeve i pravce privrednog razvoja, politiku i mjere za usmjeravanje razvoja, kao i druge odnose od interesa za Republiku. Takođe, prema članu 70. Ustava Republike Srpske, Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

II USKLADENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo broj: 22.03-020-2368/23 od 14. septembra 2023. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. t. 6, 8. i 18. Ustava Republike Srpske, prema kojima Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, osnovne ciljeve i pravce privrednog razvoja, politiku i mjere za usmjeravanje razvoja, kao i druge odnose od interesa za Republiku. Takođe, prema članu 70. Ustava Republike Srpske, Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su u potrebi objedinjavanja rada Kompenzacionog fonda Republike Srpske i Fonda za obnovu Republike Srpske u jedinstven fond, s ciljem efikasnijeg pružanja pomoći građanskom i privrednom sektoru u slučaju nastupanja nepredviđenih okolnosti, a radi saniranja nastalih posljedica.

Ovim zakonom uređuju se pružanje pomoći u Republici Srpskoj, osnivanje, djelatnost i organizacija Fonda solidarnosti Republike Srpske, način prikupljanja, upravljanja i raspolaganja sredstvima za pružanje pomoći, postupak dodjele sredstava, izvještavanje i nadzor nad prikupljanjem, dodjelom, odnosno raspoređivanjem sredstava za pružanje pomoći.

Cilj ovog zakona je pružanje pomoći u slučaju nastanka štetnih posljedica koje su uzrokovane elementarnim nepogodama, prirodnim, tehničko-tehnološkim i ekološkim katastrofa, zaraznim bolestima ljudi i životinja, ozbiljnim poremećajem na tržištu, kao i svim drugim nepredviđenim događajima čije se nastupanje, kao i posljedice nisu mogle predvidjeti.

Ovim prijedlogom osniva se Fond solidarnosti Republike Srpske koji ima svojstvo pravnog lica sa javnim ovlašćenjima, a koji upravlja i raspolaže sredstvima za pružanje pomoći radi realizacije cilja propisanog ovim zakonom.

Sredstva za pružanje pomoći obezbjeđuju se iz budžetskih sredstava Republike Srpske, domaćih i inostranih zajmova ili kredita, domaćih i inostranih donacija, prihoda od igara na sreću, sredstava ostvarenih prodajom imovine stečene izvršenjem krivičnih djela, doprinosa za solidarnost u skladu sa posebnim propisom.

Korisnici sredstava za pružanje pomoći mogu biti fizička lica, preduzetnici, privredna društva, ostala pravna lica i institucije Republike Srpske, a pod posebnim uslovima i jedinice lokalne samouprave.

Sredstva za pružanje pomoći, u propisanom postupku, mogu se dodijeliti za naknadu štete i pružanje direktne podrške korisnicima.

Republički sekretarijat za zakonodavstvo konstatuje da je obrađivač, u skladu sa članom 213. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/20), naveo razloge za hitno donošenje ovog zakona.

Ovaj sekretarijat uputio je određene sugestije koje su se odnosile na poboljšanje formulacija i usklađivanje teksta Zakona sa pravnim sistemom Republike, kao i na njegovo usklađivanje sa Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), a koje je obrađivač u potpunosti prihvatio i ugradio u tekst Zakona.

Budući da je Republički sekretarijat za zakonodavstvo utvrdio da je ovaj prijedlog usklađen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenja smo da se Prijedlog zakona o Fondu solidarnosti Republike Srpske (po hitnom postupku) može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju broj: 17.03-020-2403/23 od 13. septembra 2023. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije i analize Prijedloga zakona o Fondu solidarnosti Republike Srpske (po hitnom postupku), nisu ustanovljeni obavezujući izvori prava relevantni za predmet uređivanja dostavljenog prijedloga. Zbog toga u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „Neprijmljivo“.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlog za donošenje ovog zakona sadržan je u potrebi da se stvori zakonski okvir i u formi jednog zakonskog propisa uredi model pružanja pomoći radi naknade štete ili direktne podrške civilnom i privrednom sektoru, s ciljem anuliranja posljedica nastalih usljed okolnosti kao što su: elementarne nepogode, prirodne, tehničko-tehnološke i ekološke katastrofe, zarazne bolesti ljudi i životinja, ozbiljnih poremećaja na tržištu i svih drugih nepredviđenih događaja čije nastupanje, kao i posljedice se ne mogu predvidjeti. Za saniranje štetnih posljedica navedenih okolnosti trenutno u pravnom sistemu Republike Srpske egzistiraju dva fonda, i to: Fond solidarnosti za obnovu Republike Srpske i Kompenzacioni fond Republike Srpske, koji su osnovani u različitim okolnostima sa različitom ulogom i predmetom finansiranja.

Nakon prestanka vanrednog stanja i vanredne situacije izazvane pandemijom virusa korona potrebno je reorganizovati Kompenzacioni fond Republike Srpske, kao i revitalizovati Fond solidarnosti za obnovu Republike Srpske osnovan s ciljem saniranja štetnih posljedica poplava tokom maja 2014. godine u Republici Srpskoj. Pored navedenog, potrebno je stvoriti predušlove za pravovremenu reakciju u slučaju pojave izvanrednih okolnosti iz člana 2. ovog zakona osnivanjem jedinstvenog Fonda solidarnosti Republike Srpske.

Cilj zakona je obezbjeđenje jedinstvene procedure za pružanje pomoći u svim nepredviđenim situacijama. Takođe, poučeni iskustvima primjene oba navedena zakonska rješenja, u ovom zakonu preciznije su riješena određena pitanja naročito u procesnom smislu i u segmentu izvještavanja o utrošku sredstava Fonda solidarnosti Republike Srpske, te su propisani osnovni kriterijumi za dodjelu pomoći.

V RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Članom 213. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/20) data je mogućnost, izuzetno, za donošenje zakona po hitnom postupku u slučaju kada se zakonom uređuju pitanja i odnosi nastali usljed okolnosti koje nisu mogle da se predvide, a nedonošenje zakona po hitnom postupku bi moglo prouzrokovati štetne posljedice po život i zdravlje ljudi, bezbjednost Republike i rad organa i organizacija, i ako je to u opštem interesu.

Predloženim zakonom stvara se zakonski okvir i uređuju pitanja neophodna za pružanje pomoći prevashodno građanskom i privrednom sektoru zbog okolnosti izazvanim događajima koji se ne mogu predvidjeti ili čije se posljedice nisu mogle spriječiti, a s ciljem bržeg i efikasnijeg obeštećenja oštećenih subjekata, što je nesporno u opštem interesu.

Iz gorenavedenih razloga, ovaj zakon je neophodno donijeti u što kraćem roku, a to podrazumijeva njegovo donošenje po hitnom postupku.

VI OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Član 1. Zakona definiše predmet zakona na način da se propisuje da se ovim zakonom uređuju pružanje pomoći u Republici Srpskoj, osnivanje, djelatnost i organizacija Fonda solidarnosti Republike Srpske, način prikupljanja, upravljanja i raspolaganja sredstvima za pružanje pomoći, postupak dodjele sredstava, izvještavanje i nadzor nad prikupljanjem, dodjelom, odnosno raspoređivanjem sredstava za pružanje pomoći.

Član 2. definiše da je osnovni cilj zakona pružanje pomoći na načelima solidarnosti usljed elementarnih nepogoda, prirodnih, tehničko-tehnoloških i ekoloških katastrofa, zarazne bolesti ljudi i životinja, ozbiljnih poremećaja na tržištu i svih drugih nepredviđenih događaja čije nastupanje, kao i posljedice se ne mogu predvidjeti. Predmetnom formulacijom data je sveobuhvatna, najopštija definicija svih objektivnih okolnosti koje se ne mogu predvidjeti, a koje u suštini mogu prouzrokovati štetne posljedice za društveni i privredni sistem Republike Srpske.

Član 3. propisuje definiciju načela solidarnosti kao polazne osnove za pružanje pomoći u nepredviđenim situacijama. S tim u vezi, načelo solidarnosti je definisano kao poseban odnos Republike Srpske prema privrednom i građanskom sektoru zasnovan na pružanju pomoći u okolnostima izazvanim nepredviđenim događajima, a s ciljem bržeg saniranja nastalih posljedica. U slučaju pojave izvanrednih događaja i okolnosti iz ovog zakona, nesporno je potrebno obezbijediti socijalnu koheziju svih političkih i društvenih faktora u Republici Srpskoj koja će se manifestovati djelovanjem Fonda solidarnosti Republike Srpske.

Član 4. propisuje da se prilikom sprovođenja odredaba ovog zakona primjenjuju odredbe Zakona o opštem upravnom postupku, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 5. definiše da je Vlada osnivač Fonda solidarnosti, da je Fond solidarnosti pravno lice sa javnim ovlašćenjima, da je lice ovlašćeno za zastupanje i predstavljanje Fonda solidarnosti koordinator Fonda solidarnosti, odnosno lice imenovano ispred Vlade iz reda zaposlenih u Vladi, kao i da Fond solidarnosti ima svoj poslovni račun, pečat, a da je sjedište Fonda solidarnosti u Banjoj Luci.

Član 6. definiše sastav i nadležnosti Upravnog odbora Fonda solidarnosti kao jedinog organa upravljanja Fondom. Članove Upravnog odbora, kojih ima sedam članova. Upravni odbor dužan je donijeti statut Fonda solidarnosti kojim će detaljnije definisati zadatke i sastav Upravnog odbora u vršenju poslova upravljanja Fondom solidarnosti, a statut se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srpske“. Ujedno se propisuju osnovni zadaci Upravnog odbora, a to su da dostavlja godišnji izvještaj o praćenju utroška sredstava Fonda solidarnosti Vladi Republike Srpske na usvajanje, da blagovremeno informiše Vladu o nepravilnostima

uočenim u postupku odobravanja sredstava Fonda solidarnosti i predlaže načine njihovog prevazilaženja, da aktivno učestvuje u kreiranju mjera i aktivnosti kojima je cilj obezbjeđenje sredstava za rad Fonda solidarnosti, da usvaja Poslovnik o radu Fonda solidarnosti, kao i da donosi druga opšta akta kojima se uređuju način rada i druga pitanja od značaja za rad Fonda solidarnosti. Sva neophodna sredstva za troškove administrativnih, tehničkih i operativnih poslova Fonda solidarnosti obezbijediće se u okviru budžeta Republike Srpske.

Član 7. propisuje ko su korisnici sredstava Fonda solidarnosti. Imajući u vidu najširu moguću definiciju nepredviđenih okolnosti, u zakonu je data i najšira definicija korisnika sredstava, na način da su taksativno pobrojani svi glavni činiooci društvenog, političkog i privrednog sistema Republike Srpske. U tom smislu, korisnici sredstava iz ovog zakona mogu biti: fizička lica (građani), preduzetnici, privredna društva, ostala pravna lica (javne ustanove, udruženja, fondovi, fondacije i sl.) i institucije Republike Srpske. U pojedinim situacijama koje su posebno normirane u ovom zakonu, kao korisnici sredstava pojavljuju se i jedinice lokalne samouprave.

Član 8. propisuje izvore finansiranja Fonda solidarnosti. Definisano je da se sredstva za pružanje pomoći radi realizacije cilja ovog zakona obezbjeđuju iz budžetskih sredstava Republike Srpske, domaćih i inostranih zajmova ili kredita, domaćih i inostranih donacija, prihoda od igara na sreću, sredstava ostvarenih prodajom imovine stečene izvršenjem krivičnih djela, posebnog doprinosa za solidarnost, u skladu sa posebnim propisom i drugih sredstava, sve u skladu sa posebnim propisima. Predmetnom normom data je najopštija formulacija načina finansiranja Fonda solidarnosti, a pojedini izvori finansiranja, ukoliko se procjeni da je to neophodno, moraju se regulisati posebnim zakonskim rješenjima, kao što je to poseban doprinos za solidarnost. Sredstva za pružanje pomoći uplaćuju se na račun Fonda solidarnosti.

Član 9. definiše predmet finansiranja Fonda solidarnosti. Propisano je da se sredstva Fonda solidarnosti dodjeljuju za naknadu štete i pružanje direktne podrške korisnicima sredstava. Zakonom je na uopšten način definisan pojam štete, na način da se pod štetom, u smislu ovog zakona, smatra materijalna šteta na pokretnoj i nepokretnoj imovini, kao i finansijski gubitak izazvan okolnostima iz člana 2. Zakona. Direktnom podrškom smatraju se mjere finansijske i nefinansijske pomoći korisnicima sredstava radi ostvarenja cilja iz člana 2. ovog zakona. Bliže definisanje pojma štete, kao i vrste direktne podrške razradiće se u podzakonskim aktima koji će se donijeti na osnovu ovog zakona, a zavisno od objektivnih okolnosti iz člana 2. ovog zakona. Upravni odbor Fonda solidarnosti donosi konačnu odluku o vrstama šteta i direktne pomoći koja će se isplaćivati korisnicima sredstava u zavisnosti od raspoloživih sredstava Fonda solidarnosti u tekućoj godini. Drugim riječima, Upravni odbor Fonda solidarnosti odlučiće o vrstama štete i direktne podrške koji će se aktivirati u slučaju nastupanja objektivnih okolnosti iz ovog zakona.

Član 10. propisuje opšte kriterijume za ostvarivanje prava na naknadu štete za fizička lica (građane), preduzetnike, privredna društva i ostala pravna lica. Fizička lica dužna su ispuniti opšte uslove u vidu obaveznog državljanstva Republike Srpske i obezbjeđenja dokaza o pravnom osnovu korišćenja pokretne i nepokretne imovine na teritoriji Republike Srpske. Za ostvarivanje prava na naknadu štete preduzetnici, privredna društva, ostala pravna lica dužni su ispuniti opšte uslove na način da imaju registrovano sjedište u Republici Srpskoj i obezbijeđen dokaz o pravnom osnovu korišćenja pokretne i nepokretne imovine na teritoriji Republike Srpske. Pored opštih uslova za ostvarivanje prava na naknadu štete, u zavisnosti od vrste štete, mogu se odrediti i posebni uslovi, koji se odnose na mjesto prebivališta i sjedišta, metodologiju utvrđivanja finansijskog gubitka, osiguranja imovine, broj radnika, plaćanje poreskih obaveza, a koji će se posebno razraditi u uredbi Vlade. Na prijedlog resornog ministarstva, a u zavisnosti od procjene i nastupajućih okolnosti, predviđeno je da Vlada donosi uredbu kojom će se urediti vrste nastale štete, posebni uslovi za ostvarivanje

prava na naknadu štete, način i postupak utvrđivanja nastale štete, oblik i sadržaj izvještaja o utrošku sredstava sa priložima, te metodologija isplate štete.

Član 11. propisuje procesni put utvrđivanja postojanja štete i ostvarivanja prava na naknadu štete, na način da štetu prvenstveno utvrđuje resorno nadležno ministarstvo prema oblasti u kojoj je ona nastala. U slučaju procjene osnovanosti naknade štete, resorno ministarstvo priprema prijedlog odluke o dodjeli sredstava, sa listom korisnika sredstava kod kojih je utvrđena šteta, koji putem koordinatora Fonda solidarnosti dostavlja Upravnom odboru na konačno odlučivanje. Upravni odbor donosi odluku kojom utvrđuje ukupan iznos odobrenih sredstava za naknadu štete. Na osnovu odluke Upravnog odbora resorni ministar donosi rješenje o naknadi štete korisniku sredstava. U ovom članu zakona ograničen je iznos sredstava za naknadu štete. Visina sredstava za naknadu štete utvrđuje se najviše do 70% utvrđene štete i u skladu sa raspoloživim budžetom Fonda solidarnosti za tekuću godinu. U skladu sa ustavnim načelom o pravu na žalbu ili drugo pravno sredstvo, protiv konačnog rješenja ministra moguće je tužbom pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Članom 12. taksativno su navedeni subjekte koji imaju pravo na dodjelu sredstva direktne podrške. U prvom redu to su institucije Republike Srpske, za pokriće troškova sprovođenja mjera prevencije prema posebnim propisima, s ciljem sprečavanja ili saniranja štetnih posljedica nastalih usljed okolnosti iz člana 2. ovog zakona. U praksi radi se o situacijama u kojima pojedine institucije Republike Srpske, usljed iznenadnog nastupanja objektivnih okolnosti iz člana 2. ovog zakona, ne raspolažu sredstvima za pokriće troškova sprovođenja mjera prevencije prema posebnim propisima. Takođe, korisnici direktne podrške mogu biti i fizička lica (građani), preduzetnici, privredna društva i ostala pravna lica za pokriće troškova zbog poremećaja na tržištu, inflacije, nedostatka životnih namirnica, sirovina, repromaterijala i energenata i drugih posljedica okolnosti iz člana 2. ovog zakona. Nadalje, korisnici sredstava direktne podrške mogu biti i angažovana lica koja su obavljala poslove pod posebno otežanim uslovima zbog nastupanja okolnosti iz člana 2. ovog zakona, pravna lica (javne ustanove, udruženja, fondovi, fondacije i sl.) za pojedinačne korisnike sa socijalnim potrebama i socijalno ugroženi građani radi prevazilaženja situacija nastalih usljed okolnosti iz člana 2. ovog zakona. Izuzetak od opšteg pravila odnosi se na situaciju da jedinica lokalne samouprave može biti korisnik direktne pomoći, ali samo pod uslovom da ne raspolaže sredstvima neophodnim za hitne intervencije usljed nastupajućih okolnosti iz člana 2. ovog zakona, i to za taksativno propisanu svrhu (za zbrinjavanje ugroženih, nastradalih i evakuisanih lica, pružanje hitnog smještaja, zdravstvene zaštite, kao i za nabavku namirnica, odjeće, vode za piće, lijekova i drugih potreba). U praksi se dešavalo da jedinice lokalne samouprave, iako su posebnim propisom obavezne da obezbijede sredstva za nepredviđene situacije, ne raspolažu sredstvima za hitno zbrinjavanje ugroženih, te je u tom smislu potrebno stvoriti pravni osnov za obezbjeđenje dodatnih sredstava iz Fonda solidarnosti. Zajedničko svim potencijalnim korisnicima sredstava direktne podrške je obaveza podnošenja zahtjeva za direktnu podršku resornom ministarstvu. Resorno ministarstvo, nakon procjene opravdanosti predmetnog zahtjeva, priprema prijedlog odluke o dodjeli sredstava, koju putem koordinatora Fonda solidarnosti dostavlja Upravnom odboru na konačno odlučivanje. Analogno navedenom, u slučaju odbijanja zahtjeva protiv akta resornog ministra u skladu sa opštim pravilima upravnog postupka moguće je tužbom pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom. Upravni odbor Fonda solidarnosti donosi odluku kojom utvrđuje ukupan iznos odobrenih sredstava direktne podrške. Na osnovu odluke Upravnog odbora, resorno ministarstvo donosi pojedinačan akt o dodjeli direktne podrške korisniku sredstava. S ciljem preciziranja pojedinih procesnih pitanja, kao što su obrazac zahtjeva sa priložima, obrazac izvještaja, vrste direktne podrške koje će se aktivirati u zavisnosti od okolnosti iz ovog zakona, predviđen je pravni osnov da Vlada navedena pitanja razradi u posebnim aktom.

Član 13. propisuje da resorna ministarstva vode evidenciju korisnika sredstava, imajući u vidu da će resorna ministarstva obavljati sve prethodne radnje prije donošenja konačne odluke Upravnog odbora o odobravanju sredstava. S ciljem kontrole utroška sredstava predviđena je obaveza da korisnik sredstava resornom ministarstvu dostavi uredan i kompletan izvještaj o utrošku sredstava. Izvještaj se prema zakonskom rješenju dostavlja ako je odlukom Upravnog odbora, a u zavisnosti od vrste štete i direktne pomoći, utvrđena obaveza njegovog dostavljanja. Prethodno navedeno jeste iz razloga što je u izvještajnom smislu potrebno razlikovati slučajeve pojedinačnog obeštećenja u odnosu na slučajeve velikih katastrofa (poplave, zemljotresa i sl.), a u svakom slučaju odluka Upravnog odbora će sadržavati i normu koja se odnosi na obavezno izvještavanje, zavisno od okolnosti iz ovog zakona. Uz izvještaj o utrošku sredstava dostavljaju se dokazi o izvršenim plaćanjima, sa odgovarajućim računima. Oblik izvještaja, vrsta računa, način plaćanja biće propisani opštim aktima Upravnog odbora.

Resorno ministarstvo utvrđuje urednost i kompletnost pojedinačnog, odnosno zbirnog izvještaja. Ako se u postupku analize izvještaja utvrdi da korisnik sredstava, nakon opomene, nije dostavio uredan i kompletan izvještaj, u koordinaciji sa Pravobranilaštvom Republike Srpske, pred nadležnim sudom pokrenuće se postupak za povrat nenamjenski utrošenih sredstava.

Član 14. definiše da koordinator Fonda solidarnosti sačinjava godišnji izvještaj o radu Fonda solidarnosti i dostavlja ga Upravnom odboru, a Upravni odbor podnosi Vladi godišnji izvještaj o radu najkasnije do 30. marta naredne godine za prethodnu godinu.

Član 15. propisuje da Fond solidarnosti danom stupanja na snagu ovog zakona preuzima sva prava i obaveze Fonda solidarnosti za obnovu Republike Srpske i Kompenzacionog fonda Republike Srpske. Formalno-pravno, danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da postoje Fond solidarnosti za obnovu Republike Srpske i Kompenzacioni fond Republike Srpske, a ukoliko postoje određene neizvršene obaveze iz prethodnog perioda, njih će sa danom stupanja na snagu ovog zakona preuzeti Fond solidarnosti.

Član 16. propisuje da stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Uredba sa zakonskom snagom o Fondu solidarnosti za obnovu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 37/20, 53/20 i 90/21) i Uredba sa zakonskom snagom o Kompenzacionom fondu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 46/20, 53/20 i 90/21).

Član 17. propisuje da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

VII PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

U skladu sa Odlukom o procjeni uticaja propisa („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 8/23), procjena uticaja propisa se ne sprovodi na propise koji se donose po hitnom postupku.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona potrebno je obezbijediti sredstva u budžetu Republike Srpske za tekuću i za narednu godinu, u zavisnosti od raspoloživosti Prijedlogom zakona navedenih izvora sredstava, a u skladu sa posebnim zakonskim rješenjima za svaki od pojedinih izvora finansiranja Fonda solidarnosti.

